

מספר פנימי:

הכנסת העשרים וארבע

יוזמות: חברי הכנסת

//פ

הצעת חוק זכות למוצרי מחזור חינוך במוסד חינוך, התשפ"ב-2022

אחרי סעיף 6(ו) לחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, יבוא:	תיקון חוק לימוד חובה, תש"ט-1949
(ז) כל רשות חינוך מקומית תספק חינוך במוסד חינוך רשמי המיועד לכיתות ו' עד י"ב, מוצרי מחזור, באופן נגיש וזמין. בסעיף זה, "מוצרי מחזור" – תחבובות היגייניות, טמפונים ומוצרים דומים.	

דברי הסבר

הצעת חוק זו נוסחה על ידי [מכון זולת לשוויון זכויות אדם](#).

מחזור חודשי הוא חלק משגרת החיים של חלק משמעותי מאוכלוסיית ישראל והעולם. למרבה הצער, במקרים רבים עדיין המחזור הנשי והוסת נחשבים לנושא שיש לגביו רגישות חברתית, סטיגמה שלילית או השתקה.

על רקע העלויות של מוצרי המחזור וחיוניותם, יש לחוסר הגישה אליהם השלכות חינוכיות, מעמדיות, חברתיות ובריאותיות. בין היתר, לפי דו"ח אונסק"ו, 1 מ-10 נערות באפריקה מדרום לטהרה הפסידו ימי לימודים בשל חוסר גישה למוצרי מחזור.¹ מחקר שנערך בארצות הברית מצא כי 1 מ-5 נערות במערכת החינוך התקשו לרכוש מוצרי מחזור ו-4 מ-5 לא הגיעו לשיעור או הכירו כאלה שלא הגיעו לשיעור בגלל

UNESCO, [Teaching and learning: achieving quality for all](#); EFA global monitoring report, 2013-2014, UNESCO Publishing & The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2014; Oni Lusk-Stover, Rosemary Rop, Elaine Tinsley & Tamer Samah Rabie, [Globally, periods are causing girls to be absent from school](#), World Bank Blogs, 27.6.2016

חוסר גישה למוצרי מחזור.² סקר בניו זילנד מצא שכ-12 אחוז מהילדות והנערות בגילאים 9-13 דיווחו על קושי בגישה למוצרי מחזור וכי 94,788 בגילאים 9-18 ממשקי הבית העניים ביותר במדינה לא יכלו לקנות מוצרי מחזור ונעדרו מבית הספר בתקופת המחזור.³ סקר שנערך בקנדה גילה שכמעט שני שלישים מהנערות והנשים בגילאים 14-55 נאלצו להחמיץ פעילות בגלל הוסת וחששות מחוסר גישה למוצרי מחזור, בעוד שכמעט 58 אחוז חשו את הצורך לשקר לגבי הוסת או להסתיר מוצר מחזור.⁴ בנסיבות אלה, בשנים האחרונות נחקקו חוקים בסקוטלנד,⁵ בניו זילנד,⁶ בפרובינציית אונטריו בקנדה,⁷ וכן במדינות וושינגטון וקליפורניה בארצות הברית,⁸ המחייבים אספקת מוצרי מחזור בחינם במוסדות החינוך. הצעות חוק דומות מקודמות בעוד עשרות מדינות ברחבי העולם ובארצות הברית. על פי מחקר שביצע משרד הכלכלה והתעשייה, מוצרי המחזור בישראל הם בין היקרים בעולם.⁹ היעדר הגישה במוסדות חינוך בישראל למוצרי היגיינה למחזור עלול לפגוע בכבוד האדם, בזכות לבריאות, בזכות לחינוך, בזכות לשוויון, לגרום לתחושות בושה והשפלה, לתת לגיטימציה לסטיגמות שליליות וכן לקבע תפיסות של אפליה פסולה.

לכן, מוצע לחייב רשויות מקומיות לספק חינם בכל מוסד חינוך רשמי המיועד לכיתות ו' עד י"ב, מוצרי היגיינה לשימוש בימי הוסת של המחזור החודשי, באופן נגיש וזמין.

ThinX & Period, [State of The Period: The Widespread Impact of Period Poverty on US Students](#), *shethinx.com*,² 2019

New Zealand Ministry of Education, [IKURA | Manaakitia te whare tangata – Period Products in Schools](#),³ *education.govt.nz*

Plan International and Nanos, [Views of Canadian Girls and Women on Menstrual Hygiene](#), *nanos.co*, May⁴ 2019

Parliament of Scotland, [Period Products \(Free Provision\) \(Scotland\) Bill \[as passed\]](#), *www.parliament.scot*,⁵ 2020

New Zealand Ministry of Education, [IKURA | Manaakitia te whare tangata – Period Products in Schools](#),⁶ *education.govt.nz*

Ontario Newsroom, [Ontario Launches Free Menstrual Products in Schools](#), *news.ontario.ca*, 8.10.2021⁷

67th Legislature, 2021 Regular Session, [Certification of Enrollment: Engrossed Substitute House Bill 1273](#),⁸ *lawfilesex.leg.wa.gov*, 14.4.2021; California Legislative Information, [AB-367 Menstrual Products \(2021-2022\)](#), *leginfo.legislature.ca.gov*, 18.11.2021

⁹ משרד הכלכלה והתעשייה, [הפחתת יוקר המחייבה במשק הישראלי: השוואה בינלאומית – מוצרי היגיינה נשית](#), משרד הכלכלה והתעשייה, ספטמבר 2017.

ייעוץ משפטי: עו"ד איתי מק